

Додаток 1 до наказу
Андріївського ліцею №1 від
31.08.2026 № 123-ОД

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству
та жорстокому поводженню з дітьми та булінгу (цькуванню)
в Андріївському ліцеї №1 Донецької селищної ради
Ізюмського району Харківської області

1. Загальні положення

Це Положення регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства, булінгу (цькування) та жорстокого поводження в Андріївському ліцеї №1 Донецької селищної ради Ізюмського району Харківської області

Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX, «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2025 № 658 (зі змінами від 19.11.2025 № 1513) «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», Наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та/або жорстокого поводження з дітьми та Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» (zareestrovano в Мін'юсті 24.07.2026 за № 1078/46472), розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.07.2025 № 708-р «Про схвалення Національної стратегії захисту прав дитини у сфері юстиції на період до 2028 року» та інших актів законодавства України.

1.1. Основні терміни:

– **Безпечне освітнє середовище** – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпечності та якості харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (зокрема шляхом булінгу (цькування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також унеможливають вживання на території та в приміщеннях закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

– **Насильство** – це будь-які навмисні дії чи бездіяльність однієї людини по відношенню до іншої (зокрема дитини), які порушують її конституційні права й свободи та завдають моральної шкоди, шкоди її фізичному чи психічному здоров'ю.

– **Жорстоке поводження з дитиною** – будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального чи економічного насильства, включаючи залучення до найгірших форм дитячої праці, вчинені стосовно дитини її батьками, іншими законними представниками, педагогами або іншими особами.

– **Домашнє насильство** – діяння фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між іншими особами, які спільно проживають чи проживали однією сім'єю.

– **Булінг (цькування)** – діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій (кібербулінг), що вчиняються систематично стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого була чи могла бути заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Примітка щодо систематичності: *Насильство вважається систематичним, якщо воно вчиняється два і більше разів протягом 12 місяців з дня реєстрації повідомлення про перший випадок або з дня вчинення першого насильства.*

2. Вимоги до політики найму та добору працівників закладу освіти

Заклад освіти під час прийняття на роботу педагогічних, медичних, психологічних працівників та іншого персоналу, який безпосередньо контактує з дітьми, забезпечує дотримання вимог політики захисту дитини від насильства та Типової програми МОН.

2.1. Кандидати на роботу в заклад освіти зобов'язані:

- підписати заяву про ознайомлення та зобов'язання дотримуватися Положення та правил ненасильницької поведінки в закладі освіти;
- пройти інструктаж щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- пройти оцінювання/опитування з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки чи жорстокого поводження.

2.2. Забороняється допускати до роботи з дітьми осіб, які:

- мають непогашену або незняту судимість за вчинення злочинів проти життя і здоров'я особи, статевої свободи та статевої недоторканості, у сфері обігу наркотичних засобів, жорстокого поводження з дітьми або домашнього насильства;
- перебувають у Єдиному реєстрі осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи, чи Реєстрі осіб, які вчинили домашнє насильство або насильство за ознакою статі;

– мають підтверджені факти притягнення до відповідальності за вчинення булінгу (цькування) або грубого порушення педагогічної етики чи професійної непридатності на попередньому місці роботи.

3. Основні завдання щодо захисту від насильства та забезпечення прозорості

1. Здійснення регулярного оцінювання ризиків насильства та оцінки безпеки фізичного й емоційно-психологічного середовища закладу.

2. Вироблення офіційної позиції закладу освіти щодо нульової толерантності до всіх форм насильства та інформування про неї всіх учасників освітнього процесу.

3. Розроблення, затвердження та доведення до відома правил ненасильницької поведінки для учнів, батьків та працівників ліцею.

4. Забезпечення функціонування чіткої системи реєстрації, перевірки та негайного реагування на усні, письмові та **анонімні** повідомлення (зокрема через **систему АІКОМ**, скриньку довіри, електронну пошту ліцею, тощо) про випадки або підозру на насильство.

Відповідно до ст. 30 Закону України «Про освіту» та Наказу МОН № 961, Андріївський ліцей № 1 забезпечує на своєму офіційному вебсайті (<http://asch1.donets-osvita.gov.ua/korysno-znaty/>) відкритий доступ до таких документів та інформації:

- правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти;
- Кодекс безпечного освітнього середовища (КБОС) та це Положення;
- план заходів з унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми в ліцеї на поточний навчальний рік;
- форма первинного повідомлення про підозру/випадок насильства щодо дитини (згідно з додатком 1 Типової програми);
- контактна інформація уповноваженої особи, практичного психолога та служб, до яких можна звернутися по допомогу;
- інформація про функціонування скриньки анонімних повідомлень та електронної форми зворотного зв'язку;
- номери цілодобових гарячих ліній: Національної поліції (102), Дитячої гарячої лінії (116 111), Урядової лінії з протидії насильству (15-47).

4. Алгоритм та термінові строки реагування на випадки насильства *(відповідно до Наказу МОН № 961 від 18.06.2026)*

1. **Реєстрація повідомлення:** Повідомлення про випадок або підозру на насильство реєструється відповідальною особою у **Журналі обліку внутрішніх інцидентів (Журналі безпеки)** у день його надходження.

2. **Розгляд керівником:** директор ліцею розглядає зареєстроване повідомлення протягом **однієї доби**.

3. **Невідкладне інформування (до 3 годин):** у разі виявлення ознак насильства керівник закладу освіти зобов'язаний у **термін, що не перевищує 3 годин з моменту реєстрації:**

- вжити заходів для негайного припинення насильства та надання домедичної/медичної допомоги;

- письмово повідомити уповноважений підрозділ **Національної поліції України та Службу у справах дітей** Донецької селищної ради;
- повідомити батьків або інших законних представників постраждалої дитини та дитини-кривдника (крім випадків, коли батьки є ймовірними кривдниками).

4. Скликання комісії: протягом **1 робочого дня** видається наказ про скликання комісії з розгляду випадку насильства. Засідання комісії проводиться **не пізніше 3 робочих днів** з дня отримання повідомлення.

5. Строки розгляду: загальний строк розгляду справи комісією не може перевищувати **10 робочих днів**. Дитина має право бути вислуханою за обов'язкової участі **практичного психолога** у присутності батьків (або за їхньою письмовою згодою без них).

6. Встановлення факту булінгу: Встановлення факту вчинення булінгу (цькування) належить до компетенції суду. Комісія ліцею визначає заходи підтримки постраждалого, психолого-педагогічного супроводу та виховного впливу на кривдника.

5. Суб'єкти виконання та їхні функції

5.1. Адміністрація закладу освіти:

- забезпечує впровадження та контроль за реалізацією цього положення та КБОС;
- призначає відповідальну особу за реєстрацію повідомлень та ведення Журналу безпеки;
- здійснює термінове інформування поліції та служб у справах дітей у строк до 3 годин.

5.2. Педагогічні працівники:

- здійснюють первинне виявлення ознак насильства, погіршення психоемоційного стану дитини;
- негайно вживають заходів для припинення виявленого насильства та інформують адміністрацію закладу;
- беруть участь у реалізації заходів виховного та корекційного впливу.

5.3. Соціально-психологічна служба:

- забезпечує психологічний супровід постраждалих дітей, свідків та проведення корекційної роботи з кривдниками (за згодою батьків);
- бере обов'язкову участь під час опитування/вислуховування дитини у разі розгляду інциденту;
- бере участь у розробці індивідуальної програми реабілітації чи підтримки.

5.4. Медичний працівник:

- надає першу домедичну допомогу; за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- здійснює фіксацію наявних зовнішніх ушкоджень за наявності інформованої згоди батьків (або дитини, яка досягла 14 років).

5.5. Відповідальна особа:

- веде Журнал обліку внутрішніх інцидентів (Журнал безпеки);
- координує збір матеріалів для комісії та готує проекти рішень;

- забезпечує взаємодію із суб'єктами соціально-правового захисту дітей.

5.6. Батьки / законні представники:

- зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав і свобод інших людей, без застосування насильства;
- співпрацюють із ліцеєм щодо подолання наслідків інцидентів та проведення відновлювальних процедур;
- мають право звертатися із заявами/повідомленнями про випадки насильства щодо їхніх дітей.

5.7. Учніське самоврядування:

- бере участь у формуванні безпечного середовища та розповсюдженні принципів рівності та ненасильства;
- сприяє роботі скриньки анонімних повідомлень та ініціює просвітницькі заходи.

6. Відповідальність учасників освітнього процесу

Усі працівники закладу освіти несуть персональну відповідальність за дотримання вимог цього положення.

1. **Адміністрація та відповідальні особи** несуть відповідальність за неналежну організацію захисту дітей, недотримання 3-годинного строку повідомлення поліції та органів опіки, приховування фактів насильства.

2. **Педагогічні працівники** несуть дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність за:

- умисне приховування фактів насильства чи булінгу;
- неповідомлення керівництва про виявлені загрози життю та здоров'ю дитини;
- вчинення дій, що містять ознаки фізичного, психологічного чи сексуального насильства щодо здобувачів освіти.

3. У разі надходження інформації про вчинення насильства працівником закладу, керівник зобов'язаний негайно вжити заходів щодо його відсторонення від виконання обов'язків на час проведення перевірки відповідно до законодавства та повідомити правоохоронні органи.

7. Прикінцеві положення

1. Це положення затверджується наказом керівника закладу освіти за погодженням з педагогічною радою та є обов'язковим для виконання всіма учасниками освітнього процесу.

2. Зміни та доповнення до положення вносяться у разі змін у законодавстві України або за рішенням педагогічної ради ліцею.

3. Усі працівники, здобувачі освіти та їхні батьки ознайомлюються з цим положенням під підпис або через оприлюднення на офіційному вебсайті ліцею.

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

педагогічної ради

від 28.08.2026 року №1